

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА КОНАШЕВИЧА-САГАЙДАЧНОГО

ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

к.ю.н., доцент Олександр ЄЛСАЗАРОВ

« 29 » 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти:	Магістр
Галузь знань:	24 Сфера обслуговування
Спеціальність:	242 Туризм
Освітньо-професійна програма:	Круїзний бізнес

2023-2024 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для здобувачів денної та заочної форм навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 24 «Сфера обслуговування» за спеціальністю 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Круїзний бізнес». Київ: ДУІТ, 2023. – 13 с.

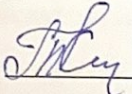
Розробник:

Каряка Інна Вікторівна, к.психол.н., доцент,
доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2023 року

В.о. завідувача кафедри ПСГД
к.психол.н., доцент

 Олена ТИРОН

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень, ступінь освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i>24 Сфера обслуговування</i>	Обов'язкова дисципліна	
	Спеціальність <i>242 Туризм</i>		
Змістовних модулів – 2	Освітня програма: <i>Круїзний бізнес</i>	Рік підготовки	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 4	Рівень вищої освіти: <i>(другий) магістерський</i>	Лекції	
		16 год.	6
		Практичні, семінарські	
	24 год.	4	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
80 год.	110		
Ступінь вищої освіти: <i>магістр</i>		Вид контролю:	
екзамен	екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 33/67

для заочної форми навчання – 11/89

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності «242 Туризм».

Вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» ґрунтується на раніше отриманих здобувачами знаннях, практичних вміннях та навичках з таких дисциплін як «Сучасні проблеми психотерапії та психокорекції», «Психологія творчості», «Методика викладання психології у ЗВО» та ін., що викладаються здобувачам спеціальності «Психологія» рівня вищої освіти «магістр».

Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти уявлень щодо суспільного значення науки, демаркаційних ліній наукового та ненаукового знання, основних етапів розвитку наукових знань, теоретичної основи й методології наукових досліджень, методики підготовки та написання магістерської кваліфікаційної роботи.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів фаху з питань:

- усвідомлення значущості методології наукового дослідження, специфіки наукового знання,
- розвиток аналітичного і критичного мислення,
- формування уявлень про основи інтелектуальної власності та академічної доброчесності,
- набуття умінь і навичок організації наукової діяльності, представлення її результатів у письмовій та усній формах,
- використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій під час підготовки наукового дослідження .

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

теоретико-методологічні та організаційні засади наукового дослідження;
основи інтелектуальної власності, академічної доброчесності та наукометрії;
технологію підготовки, написання, подання на захист кваліфікаційної магістерської роботи.

вміти:

• застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань;

- користуватися у майбутній професії понятійним апаратом науки.

У ході вивчення дисципліни студенти мають набуті такі **фахові компетентності:**

- Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
- Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
- Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
- Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Методологічні основи наукових досліджень

Тема 1. Наука як продуктивна сила розвитку суспільства.

Предмет і об'єкт науки. Наукове пізнання світу та наукові революції. Основні етапи розвитку наукового знання. Докласичний та класичний етапи розвитку наукового знання. Некласичний етап розвитку наукового знання. Основні ознаки постнекласичної науки. Наука як соціокультурне явище. Роль науки в сучасному суспільстві. Класифікація наук. Зв'язок науки з іншими соціальними інститутами. Наукознавство як система знань. Функції науково-дослідницьких програм. Організація наукової діяльності в Україні

Тема 2. Методологічні засади наукового дослідження.

Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення. Науково-дослідна діяльність студентів. Вибір теми та реалізація дослідження. Ефективність наукових досліджень. Емпіричний та теоретичний рівні наукового дослідження. Співвідношення емпіричного й теоретичного в процесі формування наукової теорії. Структура наукової теорії. Функції наукової теорії. Рушійні сили та форми розвитку наукових теорій. Класифікація наукових теорій. Методологія наукового дослідження. Методологічна культура науки. Наукова парадигма. Функції методології наукового дослідження,

Тема 3. Основи методології науково-дослідної роботи

Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень. Методи та техніка наукових досліджень. Методи досліджень на емпіричному та теоретичному рівнях. Логіка наукового дослідження. Пояснювальна, передбачувальна, синтезуюча та методологічна функції наукової теорії. Загальнонаукові методи наукового дослідження. Спеціальні методи наукового дослідження. Загальна схема наукового дослідження, його обґрунтування. Планування роботи над науковим дослідженням. Види навчально-дослідницьких робіт, їх характеристика. Загальна характеристика та класифікація джерел наукового дослідження.

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Поняття про наукову інформацію та її роль у про веденні наукових досліджень. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі. Основи наукових досліджень. Техніка роботи зі спеціальною літературою. Поняття інтелектуальної власності. Авторське право та суміжні права. Наукове відкриття. Захист інтересів власників об'єктів інтелектуальної власності. Академічна доброчесність в освітньому процесі та науковій діяльності. Поняття етики наукової діяльності. Етичні норми та імперативи вченого. Виховання академічної культури. Основи наукометрії. Вітчизняні та міжнародні наукометричні бази. Наукометричний профіль вченого. Суспільна відповідальність вченого.

Змістовий модуль 2.

Написання кваліфікаційної роботи магістра як форма наукового дослідження

Тема 5-6. Магістерська робота: написання, оформлення, захист.

Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Актуальність наукового дослідження. Структурування кваліфікаційної роботи магістра. Структурні особливості кваліфікаційної роботи. Етапи вивчення проблеми. Методологія наукового вивчення проблеми в рамках кваліфікаційної роботи магістра. Загальнонаукові підходи, принципи та положення методології науки у вивченні. Формування бібліографії з теми дослідження. Структурування вивчення наукової проблеми. План вивчення наукової літератури. Технологія написання

кваліфікаційної роботи. Етапи роботи над рукописом магістерської роботи: складення плану. Формування списку літературних джерел. Аналіз наукової літератури, її класифікація та відбір. Технічні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи. Оформлення списку літературних джерел з теми кваліфікаційної роботи. Написання тез для виступу на науковій конференції за проблематикою кваліфікаційної роботи магістра.

Тема 7-8. Форми впровадження результатів наукового дослідження.

Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Наукова монографія, наукова стаття, тези. Методика підготовки та оформлення публікацій. Форми звітності при науковому дослідженні. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи. Оформлення документації, отримання відгуку наукового керівника та представлення роботи на випусковій кафедрі. Структура виступу-представлення своєї кваліфікаційної роботи. Порядок проведення захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

4. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК 4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК 2. Здатність планувати і виконувати наукові та / або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК 5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК 7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку.

Програмні результати навчання

Після вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати набуті результати навчання:

ПРН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

ПРН 2. Спеціалізовані уміння / навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та / або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

ПРН 3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.

ПРН 4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

ПРН 11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проєктів у сфері туризму і рекреації.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Методологічні основи наукових досліджень												
Тема 1. Наука як продуктивна сила розвитку суспільства	15	2	3			10	14	2	2			12
Тема 2. Методологічні засади наукового дослідження	15	2	3			10	10					10
Тема 3. Основи методології науково-дослідної роботи	15	2	3			10	14	2				12
Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	15	2	3			10	12				2	10
Разом за змістовним модулем 1	60	8	12			40	60				2	55
Змістовий модуль 2. Написання кваліфікаційної роботи магістра як форма наукового дослідження												
Тема 4-5. Магістерська робота: написання, оформлення, захист	30	4	6			20	16	2				14
Тема 6-7. Форми впровадження результатів наукового дослідження	30	4	6			20	14		2			12
Разом за змістовним модулем 2	60	8	12			40	60					55
Всього за семестр	120	16	24			80	120	6	4			110

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ (не передбачено планом)

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
Змістовий модуль 1. Методологічні основи наукових досліджень			
1	Наука як продуктивна сила розвитку суспільства	3	2
2	Методологічні засади наукового дослідження	3	0
3	Основи методології науково-дослідної роботи	3	0
4	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	3	0
Змістовий модуль 2. Написання кваліфікаційної роботи магістра як форма наукового дослідження			
5	Магістерська робота: написання, оформлення, захист	6	0
6	Форми впровадження результатів наукового дослідження	6	2
	Разом	24	4

8. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ (не передбачено планом)

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
Змістовий модуль 1. Методологічні основи наукових досліджень			
1	Понятійний апарат науки, рівні та форми наукового пізнання	8	10
2	Основні понятійні елементи наукового пізнання	8	8
3	Форми наукового пізнання	8	6
4	Формулювання та обґрунтування гіпотез	8	4
5	Функції та типи теорії у науковому пізнанні	8	8
6	Класифікація наук за характером спрямованості та відношенням до практики.	8	8
Змістовий модуль 2. Написання кваліфікаційної роботи магістра як форма наукового дослідження			
7	Роль системного підходу в пізнанні	8	8
8	Загально-логічні методи	8	6
9	Етапи виконання наукового дослідження	8	6
10	Визначення об'єкта та предмета дослідження	8	6
	Разом	80	110

Підсумкова тека: Контрольна робота. Іспит.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Проведення лекційних і практичних занять, слайдові презентації (у програмі Power Point) з кожної теми, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Виконання модульних контрольних робіт, індивідуальних завдань, самостійне вивчення окремих тем курсу.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів за усіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним проміжним та підсумковим контролюми. Поточний контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів під час обговорення теоретичних питань. Модульний проміжний контроль проводиться з метою визначення стану поточної успішності студентів за певний період навчання. Контрольні завдання за змістовним модулем включають тестові питання.

Контроль самостійної роботи здійснюється:

з лекційного матеріалу — шляхом перевірки конспектів;

з практичних занять — за допомогою перевірки виконаних завдань.

Усі контрольні заходи включено до 100-бальної шкали оцінювання.

Підсумковий контроль здійснюється з метою оцінювання результатів навчання здобувачів за семестр. Підсумковий семестровий контроль знань відбувається на іспиті у письмовій формі. Екзаменаційний білет включає 3 питання.

ОЦІНЮВАННЯ	
Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90—100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» — теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80—89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» — теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома - трьома незначними помилками.
75—79		C	«Добре» — теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією - двома значними помилками.
65—74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» — теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60—64		E	«Достатньо» — теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не

			виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
21—59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» — теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1—20		F	«Безумовно незадовільно» — теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

Питання для підсумкового контролю

1. В чому сутність предмету науки?
2. Головна функція науки.
3. Назвіть структурні елементи науки.
4. Класифікація наук.
5. Які особи відносяться до наукових і науково-педагогічних працівників?
6. Які фактори впливають на продуктивність розумової праці дослідника?
7. Охарактеризувати систему і органи управління наукою України?
8. Види науково-дослідної роботи студентів у вищому навчальному закладі
9. Поняття про наукове дослідження?
10. Основні етапи організації наукових досліджень.
11. Які вимоги ставляться до теми досліджень та її формулювання?
12. Послідовність та схема розробки структури проблеми дослідження.
13. Назвати принципи системного підходу до наукових досліджень.
14. З якими факторами пов'язана розробка наукової теорії?
15. Гіпотеза, її значення в процесі наукових досліджень.
16. Особливості загальної і часткової методології.
17. Поняття «метод», його зміст і характерні особливості.
18. Яка сутність теоретичного і емпіричного пізнання?
19. Загальнонаукові методи пізнання.
20. Конкретно-наукові методи пізнання.
21. Значення якості інформації в наукових дослідженнях.
22. Види інформації та методика оволодіння нею в процесі дослідження.
23. Що відноситься до джерел наукових досліджень, класифікація джерел.
24. Законодавство, науково-технічна політика і нормативна база наукових досліджень в Україні.
25. Сутність наукових документів та їх види.
26. В чому відмінність понять «методика», «методологія», «методи»?

27. Методика роботи з інформаційними джерелами, вимоги до роботи над текстом.
28. Поняття та вимоги до написання реферату.
29. Доповідь (повідомлення) її види та методичні вимоги до тексту.
30. Наукова стаття: структурні елементи та вимоги до написання.
31. Магістерська робота, вимоги до формування змісту, написання тексту та захист.
32. Рецензія, анотація, тези, резюме - їх особливості та призначення.
33. Наукова монографія: види, вимоги до структури і оформлення тексту.
34. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.
35. Які форми впровадження результатів наукових досліджень?
36. Охарактеризувати мотиваційні аспекти проведення наукових досліджень.
37. Механізми фінансування та визначення ефективності наукових досліджень.
38. Підручник, навчальний посібник. Вимоги до формування тексту та видання.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ВИКОРИСТАННЯ:

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підруч. К.: АБУ, 2022. 480 с.
2. Данильян О.Г. Організація та методологія наукових досліджень: навчальний посібник / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Харків: Право, 2017. 448 с.
3. Методика та організація наукових досліджень : Навчальний посібник / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
4. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / за заг. ред. Т. В. Гончарук. — Тернопіль, 2014. — 272 с.
5. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / В. В. Тушева, УМО НАПН України. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА ВИКОРИСТАННЯ:

- 1) Вегеш М. Основи наукових досліджень. Ужгород. 2021. 67 с.
- 2) Галян О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичне видання. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 26 с.
- 3) Мокін Б.І. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / Б.І. Мокін, О.Б. Мокін. Вінниця: ВНТУ, 2014. 180 с.
- 4) Основи наукових досліджень: навчальний посібник / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Г.Г. Стрелкова, М.М. Федосенко, А.І. Замулко, О.С. Іщенко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 120 с.
- 5) Остапчук М.В. Методологія та організація наукових досліджень: підручник / М.В. Остапчук, А.І. Рибак, О.С. Ванюшкін. Одеса: Фенікс, 2014. 375 с.
- 6) Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с.

Розробник:
Доцент кафедри ПСГД к.психол.н., доцент

Інна КАРЯКА